

Copyright©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayımlayan ve yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

ISBN
978-625-97907-5-6

BS082820-02

YAYIN
KOORDİNATÖRLERİ

ALİ ÖZCAN
VEYSEL GÜL

İLETİŞİM

DİZGİ

Av Yayınları Dizgi Birimi

GRAFİK TASARIM

İBRAHİM KOÇ

ÖN SÖZ

Ortaokul dönemi ve LGS hazırlık süreci; uzun, yorucu ve sabır isteyen bir yolculuktur. AV YAYINLARI olarak bu uzun yolculukta sizlerin destekçisi ve rehberi olmayı kendimize görev biliriz. Bu anlayışla hazırladığımız soru bankalarımızla ortaokula ve LGS'ye hazırlık aşamasında başarınızı daha yukarılara taşımak ve hedeflerinize ulaşmanızı sağlamak temel amacımızdır.

Kitabımızdaki **Mavi** renkli bölümler, temel seviye sorulardan oluşmaktadır. Bu bölümleri çözerek ilgili konunun temel becerilerini edinmiş olacaksınız. **Mavi** bölümde yapamadığınız soru olduğu takdirde **yeşil** bölüme lütfen geçmeyiniz. Önce eksik konularınızı gideriniz.

Kitabımızdaki **yeşil** renkli bölümler, orta seviye sorulardan oluşmaktadır. Bu bölümleri çözdükten sonra ilgili konuya ait birçok soruyu çözebilir duruma gelmiş olacaksınız. **Yeşil** bölümler aslında **mavi** ile **turuncu** bölümler arasında bir köprü görevi niteliğinde oluşturulmuş bölümlerdir.

Kitabımızdaki **turuncu** renkli bölümler, orta ve üzeri seviye sorulardan oluşmaktadır. Bu bölümleri de başarıyla bitirdiğinizde ilgili konuya tüm hatlarıyla hakim olacaksınız.

Bölüm sonlarındaki **pembe** renkteki ADS (Akıllı Değerlendirme Sınavları), MEB soruları düzeyinde ve sonlarındaki optikleri kodladığınız takdirde bu kitabı alanlar arasındaki sıralamanızı gösteren size rehber olacak testlerdir. Özgün ve yeni nesil sorulardan oluşan bu testler ile sınav sorularını daha kolay analiz edebilecek ve sınavlara gerçek anlamda hazır olacaksınız.

Kitabın hazırlanmasında emeği geçen deneyimli yazarlarımıza ayrı ayrı teşekkür ederiz.

Kitabımızın sizleri hedeflerinize taşıması dileğiyle...

AV OLMADAN SINAV OLMAZ!

ALİ ÖZCAN - VEYSEL GÜL
AV YAYINLARI YAYIN KOORDİNATÖRLERİ

BASKI VE CİLT :

AV AKILLI VERSİYON YAYINLARI

Ostim, 1207 Sk ostim No:3 c-d, 06374 Ostim Osb/Yenimahalle/Ankara

İletişim : 0 (850) 302 20 90 - 0 (549) 814 44 13

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül; ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal...
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım,
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım.
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım,
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın,
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana vadettiği günler Hakk'ın,
Kim bilir, belki yarın belki yarından da yakın.

Bastiğın yerleri "toprak" diyerek geçme, tanı,
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır atanı,
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak, toprağı sıksan şüheda.
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Hüda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar, ki şehadetleri dinin temeli,
Ebedî, yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder, varsa taşım,
Her cerihamdan, İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden naaşım,
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlal.
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

MEHMET ÂKİF ERSOY

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen; Türk istiklalini, Türk cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve haricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklal ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin. Bu imkân ve şerait, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklal ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar, gaflet ve dalalet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler. Hatta bu iktidar sahipleri, şahsi menfaatlerini müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakruzaruret içinde harap ve bitap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evladı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklal ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

AV YAYINLARI

1. ÜNİTE: BİR KAHRAMAN DOĞUYOR	5
Avrupa'daki Gelişmeler ve Osmanlı Devleti	6
Mustafa Kemal'in Çocukluk Dönemi ve Öğrenim Hayatı	9
Mustafa Kemal'in Askerlik Hayatı	13
Akıllı Değerlendirme Sınavı	18
2. ÜNİTE: MİLLÎ UYANIŞ	27
I. Dünya Savaşı'na Yol Açan Gelişmeler	28
Osmanlı Devleti'nin Son Savaşı: I. Dünya Savaşı	32
İşgal Yıllarında Anadolu: Mondros Ateşkes Antlaşması	36
Cemiyetler ve Kuvayimillîye	40
İstiklâl Yolculuğu.....	44
Bir Milletin Yemini: Misakımillî ve	
Büyük Millet Meclisinin Açılması	48
Büyük Millet Meclisine Karşı Çıkan İsyanlar	52
Sevr Barış Antlaşması	56
Akıllı Değerlendirme Sınavı.....	60
3. ÜNİTE: MİLLÎ BİR DESTAN: YA İSTİKLAL YA ÖLÜM	75
Doğu ve Güney Cepheleri	76
Batı Cephesi ve Maarif Kongresi	80
Başkomutanlık Yasası ve Tekalif-i Millîye Emirleri	84
Direnışten Dirilişe: Sakarya'dan Büyük Taarruz'a.....	88
Türkiye'nin Tapu Senedi: Lozan Barış Antlaşması	92
Millî Mücadele'nin Sanata ve Edebiyata Yansımaları	96
Akıllı Değerlendirme Sınavı	100

4. ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE ÇAĞDAŞLAŞAN TÜRKİYE	109
Atatürk İlkeleri.....	110
Siyasal Alanda Yapılan İnkılaplar.....	114
Hukuk Alanında Yapılan İnkılaplar	118
Eğitim ve Kültür Alanında Yapılan İnkılaplar.....	122
Toplumsal Alanda Yapılan İnkılaplar.....	126
Ekonomi Alanında Yapılan İnkılaplar.....	130
Atatürk'ün Gösterdiği Hedefler, Atatürk ve Sağlık.....	134
İlelebet Cumhuriyet.....	138
Atatürk İlke ve İnkılaplarını Oluşturan Temel Esaslar	142
Akıllı Değerlendirme Sınavı	146
5. ÜNİTE: DEMOKRATİKLEŞME ÇABALARI	159
Demokratikleşme Yolunda Atılan Adımlar.....	160
Mustafa Kemal'e Suikast Girişimi,	
Türkiye Cumhuriyeti'ne Yönelik Tehditler	164
Akıllı Değerlendirme Sınavı	168
6. ÜNİTE: ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DİŞ POLİTİKASI	173
Türk Dış Politikasının Temel İlke ve Amaçları.....	174
Türk Dış Politikasında Yaşanan Gelişmeler ve	
Hatay'ın Türkiye'ye Katılması.....	178
Akıllı Değerlendirme Sınavı	182
7. ÜNİTE: ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜ VE SONRASI	187
Atatürk'ün Vefatı, Vefatı'nın Yankıları ve	
İnsan Eserleriyle Yaşar	188
Yeniden Sarsılan Dünya: II. Dünya Savaşı ve	
Savaşın Türkiye'ye Etkileri	192
Demokrasi Yolunda Güçlü Adımlar	196
Akıllı Değerlendirme Sınavı	200
CEVAP ANAHTARI	204

1. ÜNİTE

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

**Avrupa'daki Gelişmeler ve
Osmanlı Devleti**

**Mustafa Kemal'in Çocukluk Dönemi ve
Öğrenim Hayatı**

Mustafa Kemal'in Askerlik Hayatı

Akıllı Değerlendirme Sınavı

1. Aydınlanma Çağı'nda bilim ve felsefe alanındaki gelişmelerin yanı sıra üretim teknolojisinde de önemli gelişmeler ortaya çıkmıştır. Teknolojik buluşların gerçekleştirilip üretime uygulanması ile Sanayi İnkılabı'nın temelleri atılmıştır. İlk önce İngiltere'de başlayan bu gelişme daha sonra diğer Avrupa devletlerine de yayılmıştır. Artık buhar gücünün kullanılması ile insan ve hayvan gücünün yerini makine gücü almıştır. Fabrikalar kurulmuş, sanayileşen ülkelerde ham madde ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Sanayileşen ülkeler ürettikleri malları satabilecekleri yeni pazar arayışına girmişlerdir. Ekonomik ve askeri gücü olan devletler, geri kalmış devletleri ham madde kaynağı ve pazar yeri olarak görmüşlerdir. Böylece bu devletlerin topraklarını işgal ederek sömürmüşlerdir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Ham madde ve pazar arayışı sömürgeciliği hızlandırmıştır.
B) Zamanla üretim teknolojilerinde birtakım değişimler yaşanmıştır.
C) Avrupalı devletler ham madde satarken işlenmiş madde almışlardır.
D) Güçlü devletler, güçsüz devletleri ekonomik yönden etki altına almaya çalışmıştır.

2.

Osmanlı Devleti'nin dağılmasını önlemek amacıyla bazı fikir akımları ortaya çıkmıştır. Bu fikir akımlarından biri de Osmanlıcılıktır. Osmanlıcılık fikri, Osmanlı Devleti'nde yaşayan halkın tamamının din, dil, ırk ve etnik yapısı dikkate alınmadan aynı haklara sahip olmasını savunan fikir akımıdır. Bu fikir akımıyla toplumda eşitlik sağlanacak ve farklı milletlerden oluşan Osmanlı Devleti dağılmaktan kurtulacaktır.

Buna göre aşağıdaki gelişmelerden hangisinin Osmanlıcılık fikri doğrultusunda yapıldığı söylenebilir?

- A) Azınlıklara birtakım ayrıcalıkların verilmesi
B) Sevk ve İskân Kanunu'nun çıkarılması
C) 31 Mart Ayaklanması'nın yaşanması
D) Bazı devletlere kapitülasyonların verilmesi

3. 19. yüzyılda sanayileşmenin hızlanması ile birlikte gelişen Avrupalı devletler ham madde ve pazar ihtiyaçlarını karşılayabilmek için sömürgecilik hareketlerine hız verdiler. Bu devletler ellerindeki sömürgeleri korumak düşüncesiyle hızlı bir şekilde silahlanma yarışına başladılar. Rusya ise Balkanlarda yaşayan Slav ırklarını bir araya getirme projesi olan Panslavizm düşüncesiyle hareket etmekteydi. Bu uygulama ile Balkan milletlerini yanına çekmeyi ve bu bölge üzerinden sıcak denizlere inmeyi amaçlamaktaydı.

Buna göre;

- I. Bazı devletler, başka devletlerin egemenliklerine ve topraklarına göz dikmiştir.
II. Ülke gelirlerinin yarıdan fazlası savaş harcamalarına ayrılmıştır.
III. Rusya milliyetçilik fikrinden faydalanmaya çalışmıştır.

İfadelerinden hangilerine kesinlikle ulaşılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

4.

Fransa'da ortaya çıkan ihtilal sonrasında yayılan milliyetçilik düşüncesi Osmanlı Devleti'ni olumsuz etkilemiştir. Bazı Osmanlı aydınları, Osmanlı Devleti'nde yaşayan halkın tamamının dil, din, ırk yapısı dikkate alınmaksızın aynı haklara sahip olması gerektiğini savunan Osmanlıcılık akımını ortaya atmışlardır. Böylelikle toplumda eşitlik sağlanacak ve farklı milletlerden oluşan Osmanlı Devleti dağılmaktan kurtarılacaktı. Bu fikir akımı kapsamında herkesi kanun önünde eşit sayan ve herkese eşit haklar tanıyan Tanzimat Fermanı ilan edilmiştir.

Buna göre Osmanlı Devleti ile ilgili,

- I. Çok uluslu bir yapıya sahiptir.
II. Yapılan hukuki yeniliklerle dağılmaktan kurtarılmıştır.
III. İçinde bulunduğu durumdan kurtarılması adına çareler aranmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

5. Aşağıda Osmanlı Devleti'ni dağılmaktan kurtarmak amacıyla ortaya atılan fikir akımları ile ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

- Osmanlıcılık akımı, devletin sınırları içinde yaşayanları hangi din veya milletten olursa olsun kaynaştırarak bir Osmanlı milleti oluşturmayı amaçlar. Bu düşünce çeşitli milletlerin Osmanlı birliğinden ayrılmasıyla önemi kaybetmiştir.
- İslamcılık akımı, İslami kuralların devlet hayatına tam anlamıyla hâkim olmasını ve Müslümanların Osmanlı halifesinin etrafında toplanmasını savunan fikir akımıdır.
- Türkçülük akımına göre Osmanlı Devleti dini, dili, soyu ve ülküsü bir olan topluma dayanarak ayakta kalabilirdi. Osmanlı yönetimi altında yaşayan Türklere millî bilinç kazandırmayı amaçlamıştır.
- Batıcılık akımıyla Batı'nın bilim ve tekniğini, yönetim biçimini ve düşünce yapısını alarak Osmanlı Devleti'nin geri kalmışlıktan kurtarılması ve sona ermesinin önlenmesi amaçlanmıştır.

Buna göre fikir akımları ile ilgili aşağıdaki yargılarından hangisine ulaşılamaz?

- A) Avrupa'daki yeniliklerin tamamı Osmanlı Devleti'nde olduğu gibi uygulanmıştır.
- B) Toplumsal yaşamda hiçbir din, dil ve ırk ayrımı gözetilmemiştir.
- C) Millî birlik ve beraberlik duygusu içinde yaşam amaçlanmıştır.
- D) Dinin Müslümanlar üzerindeki etkisinden yararlanılmak istenmiştir.

6.

Rusya'nın Balkanlarda yaşayan azınlıkları Osmanlı Devleti'ne karşı kışkırtması üzerine bu durumu çıkarlarına aykırı bulan İngiltere azınlık sorunlarını görüşmek üzere İstanbul'da bir konferans toplanmasını sağlamıştır. Konferansa Osmanlı Devleti'nin yanı sıra İngiltere, Rusya, Fransa, İtalya ve Avusturya katılmıştır. Konferansın başladığı sırada Osmanlı Devleti I. Meşrutiyet'i ilan ederek konferansı işlevsiz hâle getirmek istemiştir. Görüşmelerin olduğu sırada duyulan top sesleri üzerine, Saffet Paşa ayağa kalkarak "Efendiler duymuş olduğunuz top sesleri, Osmanlı Devleti'nde Meşrutiyet'in ilanıdır. Bu yeni idare Osmanlı Devleti'nde yaşayan bütün milletlerin yönetime katılması anlamına gelir. Bu sebeple konferansın toplanmasına gerek kalmamıştır." diyerek konferansı terk etmiştir.

Bu bilgilere göre Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşılamaz?

- A) İç işlerine müdahale edilmiştir.
- B) Rejim değişikliği yaşanmıştır.
- C) Konferansı yönlendirmek istemiştir.
- D) Konferansta lehine kararlar aldırılmıştır.

7.

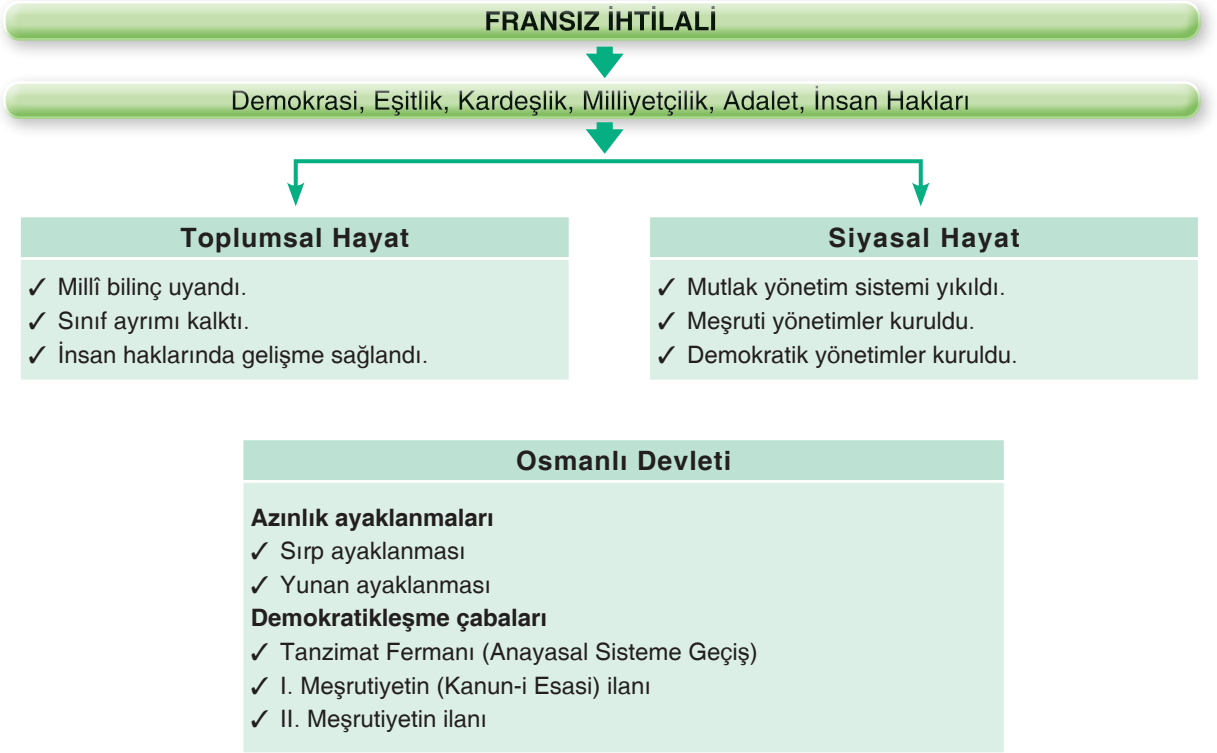
İttihat ve Terakki Cemiyeti, Fransız İhtilali'nin düşüncelerini kendilerine örnek almış ve siyasal amacı olan Meşrutiyet'i ilan edip Mebusan Meclisinin açılmasını sağlamak istemişti. İngiltere ve Rusya'nın Reval'de bir araya gelerek Makedonya ve Boğazlar konusunda yaptıkları görüşmeler, cemiyet üyelerini tedirgin etmişti. Devleti dağılmaktan kurtarmak için bir an önce Meşrutiyet'in ilan edilmesi gerektiğini düşünüp ayaklandılar. Nitekim baskılara dayanamayan II. Abdülhamit yeniden Meşrutiyet'i ilan etti ve Kanun-ı Esasi yeniden yürürlüğe girdi.

Buna göre İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin aşağıdakilerden hangisini savunduğu söylenemez?

- A) Dış destek sağlayarak rejimi değiştirmek
- B) Millî iradenin yönetime yansımaları sağlamak
- C) Milletten menfaatlerine uygun hareket etmek
- D) Demokrasinin ülkeye yerleşmesini sağlamak

1. Aşağıda Fransız İhtilali'nin sonuçları ve Osmanlı Devleti'ne etkisiyle ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

Bu bilgilere göre Fransız İhtilali'nin;

- I. Rejim değişikliklerine,
- II. Millî iradenin önem kazanmasına,
- III. Osmanlı Devleti'nin siyasal hayatına katkıda bulunduğu

durumlarından hangilerine yol açtığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

2.

XIX. yüzyılın başından itibaren Osmanlı Devleti'nde yaşayan azınlıklar Fransız İhtilali'nin yaydığı milliyetçilik akımının ve bazı Avrupalı devletlerin etkisiyle bağımsızlıklarını ilan etmek için ayaklanmaya başlamışlardı. Bu ayaklanmalar Osmanlı Devleti'ni daha da zayıflatmıştı. Osmanlı aydınları ve yöneticiler bu olumsuz durumu çözebilmek için bazı fikirler ortaya atmışlardı. Bu fikirlerden biri de, devletin sınırları içinde yaşayanları hangi din veya milletten olursa olsun halkı kaynaştırarak bir bütün oluşturmayı amaçlıyordu. Haklar bakımından herkesin eşit olması gerektiği ve Meşrutiyet yönetimine geçilmesi savunuluyordu. Böylelikle gayrimüslimlerin devlete bağlılığı sağlanmış ve devletin dağılması engellenmiş olacaktı.

Bu metinde Osmanlı Devleti'nin dağılmasını önlemek için ortaya atılan aşağıdaki fikir akımlarından hangisi vurgulanmıştır?

- A) Türkçülük B) Osmanlıcılık C) İslamcılık D) Batıcılık

3.

II. Mahmut, "Ben tebamın Müslümanını camide, Hristiyanını kilisede, Musevisini havrada görmek isterim. Aralarında başka fark yoktur, cümlesi hakkındaki muhabbet ve adaletim tamdır, hepsi evladımdır." sözlerinde belirttiği gibi azınlıklara iyi muamelede bulunsa da XIX. yüzyılda Sırp ve Yunanlılar milliyetçilik akımının etkisi ve Avrupalıların desteğiyle Osmanlı Devleti'ne karşı ayaklanmışlardır.

Bu bilgilere göre;

- I. Azınlık isyanlarının önüne geçilememiştir.
- II. Hoşgörülü bir yönetim anlayışı benimsenmiştir.
- III. Ümmetçilik fikir akımı uygulanmıştır.

yargılarından hangilerinin doğru olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

4. Aşağıda XX. yüzyılın başlarında Osmanlı Devleti'nin sınırlarını gösteren harita verilmiştir.

İNGİLTERE	İTALYA	İSPANYA	ALMANYA	OSMANLI DEVLETİ
FRANSA	BELÇİKA	PORTEKİZ	İSVEÇ	AVUSTURYA-MACARİSTAN
RUSYA	HOLLANDA	DANİMARKA	İSVİÇRE	BALKAN DEVLETLERİ

Bu haritaya göre;

- I. Osmanlı Devleti'nin farklı kıtalarda egemenlik kurduğuna,
- II. İngiltere'nin Akdeniz'de hâkimiyet alanı bulunduğuna,
- III. Balkanlarda siyasi birliğin kurulduğuna

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

1. Zümra Öğretmen ders kitabından: "Mustafa Kemal idadi öğrenimi boyunca meslek ve fikir bakımından gittikçe gelişen, kendine güvenen, yetişmek ve ilerlemek tutkusuna sahip, çok çalışkan, yurtsever ve seçkin bir öğrenci görünümündedir. Çocukluğundan beri iyi giyinmeyi seven bu öğrenci, hayatta başarının çok çalışmaktan geçtiğini öğrenmekle beraber sırtını dünyaya çevirmemiştir." cümlesini okumuş ve öğrencilerine bu sözü yorumlatmıştır.

Bu bilgilerden hareketle öğrencilerden hangisinin yanlış bir yorumda bulunduğu söylenebilir?

- A) "Mustafa Kemal düşüncelerini kolay kolay değiştirmeyen biridir."
- B) "Mustafa Kemal geniş bir dünya görüşüne sahiptir."
- C) "Mustafa Kemal gelişime açık bir öğrencidir."
- D) "Mustafa Kemal gayret etmekten çekinmeyen bir bireydir."

2. Selânik Askerî Rüştiyesinde Mustafa Kemal'e özel ilgi gösteren Fransızca öğretmeni Yüzbaşı Nakiyüddin (Yücekök) Bey kendisine Fransızca'nın ilk bilgilerini öğretmekle kalmayıp bağımsızlık, vatan sevgisi, Türk kültürü, ülkenin ve toplumun geleceği hakkında ilk düşünceleri de aşıl原因 öğretmenlerinden biri olmuştur.

Buna göre Mustafa Kemal'in öğretmeninden hangi konuda etkilendiği söylenebilir?

- A) Milliyetçilik
B) Sömürgecilik
C) Hilafet
D) Saltanat

3. Makedonya'nın önemli şehirlerinden olan Manastır, ekonomik açıdan gelişmiş bir şehirdi. Önemli bir ticaret, yönetim ve ordu merkeziydi. Aynı zamanda demir yolu ile Selânik'e bağlıydı. Balkanlardaki siyasi hareketlilik ve milliyetçilik isyanları Manastır'da da etkisini göstermişti. Mustafa Kemal, idadide öğrenim gördüğü süreç boyunca, arkadaşlarıyla ve öğretmenleriyle şehirdeki bu hareketliliği yakından takip ediyor ve ülkeyi ilgilendiren meseleler hakkında aralarında tartışıyorlardı.

Bu metne göre Manastır ile ilgili;

- I. Ayrılıkçı ayaklanmaların etkisi altındadır.
II. İdari, askerî ve ticari faaliyetlerin yürütüldüğü yerdir.
III. Mustafa Kemal'in demokratik gelişmeleri yakından takip ettiği şehirdir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III

4. Aşağıda Mustafa Kemal Atatürk'ün eğitim hayatı ile ilgili bir anısına yer verilmiştir.

Çocukluğumda hangi okula gitmem gerektiği ile ilgili annemle babam arasında tartışma yaşanmaktaydı. Annem ilahilerle okula başlamamı ve Mahalle Mektebine gitmemi, gümrükte memur olan babam, o zaman yeni açılan Şemsi Efendi Okuluna devamımı ve yeni yöntemlere göre okumamı istiyordu. Nihayet babam işi ustaca çözdü. İlk önce bilinen törenle mahalle mektebine başladım, böylece annemin gönlü yapılmış oldu. Birkaç gün sonra da Mahalle Mektebinden çıkarak Şemsi Efendi Okuluna yazıldım.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Babasının zorlamasıyla Mahalle Mektebini bırakıp Şemsi Efendi Okuluna yazılmıştır.
B) Eğitimi konusunda ailesinde fikir ayrılıkları yaşanmıştır.
C) Öğrenim hayatına babasının isteği doğrultusunda devam etmiştir.
D) Çocukluğunun geçtiği Osmanlı Devleti Dönemi'nde eğitim ve öğretimde birlik yoktur.

5.

MUSTAFA KEMAL'İN FİKİR
HAYATINI ETKİLEYEN KİŞİLER

Bu düşünürlerden biri de Tefvik Fikret'tir. Batı medeniyetinin örnek alınması gerektiğini savunan Tefvik Fikret'in fikirleri, Mustafa Kemal üzerinde özellikle inkılaplar yapılırken etkili olmuştur. Mustafa Kemal "Ben inkılap ruhunu ondan aldım." demiştir.

Mustafa Kemal'in okuyup etkilendiği düşünürlerden biri "Vatan Şairi" olarak tanınan Namık Kemal'dir. Vatan sevgisi ve hürriyet gibi konuları coşkun bir şekilde işleyen Namık Kemal, genç Mustafa'nın kalbinde vatan sevgisi ve hürriyet aşkı gibi duyguların yerleşmesine yardımcı olmuştur.

Fransız İhtilali'ne zemin hazırlayan Montesquieu (Monteskiyö) ve Jean Jöcques Rousseau'nun (Jan Jak Russo) fikirleri Mustafa Kemal üzerinde etkili olmuştur. Mustafa Kemal "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." sözünü Rousseau'dan esinlenerek söylemiştir.

Bu bilgilere göre, Mustafa Kemal'in hayatını etkileyen kişilerin onda aşağıdakilerden hangisini oluşturduğu söylenemez?

- A) Yurt sevgisi ve özgürlük anlayışlarının gelişmesinde katkı sağlamıştır.
- B) Cumhuriyet sonrası yaptığı yeniliklerde fikir adamlarının büyük etkisi olmuştur.
- C) Fikirlerin gelişmesinde yerli ve yabancı düşünce insanları etkili olmuştur.
- D) İnsanların fikir ve düşüncelerini almış, aldığı şekliyle de aynen uygulamıştır.

6.

"Çocukluğuma dair ilk hatırladığım şey, mektebe gitmek meselesine aittir. Bundan dolayı annemle babam arasında şiddetli bir mücadele vardı. Annem, ilahilerle mektebe başlamamı ve mahalle mektebine gitmemi istiyordu. Rüsumatta (gümrük) memur olan babam, o zaman yeni açılan Şemsi Efendi'nin mektebine devam etmeme ve yeni usul üzerine okuma taraftardı. Nihayet, babam işi ustalıklı halletti. Evvela mahalle mektebine başladım. Bu suretle annemin gönlü yapılmış oldu. Birkaç gün sonra da mahalle mektebinden çıktım. Şemsi Efendi'nin mektebine kaydedildim."

A. Emin Yalman, *Büyük Millet Meclisi Reisi Mustafa Kemal Paşa ile Bir Mülakat*

Buna göre Mustafa Kemal'in çocukluk dönemindeki Osmanlı Devleti eğitim sistemi ile ilgili;

- I. Eğitim öğretim birliğinin olmadığı,
 - II. Çocukların dini eğitim almaları için zorlandığı,
 - III. Çağdaş nitelikteki okulların sayıca fazla olduğu
- ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

7.

Mustafa Kemal'in eğitim gördüğü Şemsi Efendi Okulundaki öğrenciler okuma, yazma, matematik problemlerini kolayca çözebilme, coğrafya haritalarını istendiği şekilde kullanabilme becerisine sahip bir şekilde yetiştiriliyordu. Mustafa Kemal'in ilk eğitim döneminde böyle bir okulda eğitim alması ve bu okuldaki pedagojik (eğitimsel) ilkeleri bilen ve uygulayan öğretmenlerle karşılaşmış olması yenilikçi, özgürlükçü olmasında, okuma sevgisi ve araştırmacılığının gelişmesinde etkili olmuştur.

Verilen bilgiler değerlendirildiğinde Şemsi Efendi Okulunun Mustafa Kemal'e aşağıdakilerden hangisinde katkı sağladığı söylenebilir?

- A) Vatansever kişiliğinin gelişmesinde
- B) Çok yönlü özellikler kazanmasında
- C) Ülkenin kötü gidişatını anlamasında
- D) Askerlik becerileri edinmesinde

1.

Mustafa'nın doğduğu ve çocukluğunun geçtiği Selânik, Osmanlı Devleti'nin Rumeli'deki gelişmiş şehirlerinden biriydi. İşlek bir limana sahip olmasının yanı sıra Avrupa'yla olan demir yolu bağlantısı, şehirde ticari ve ekonomik hayatı canlandırmıştı. Selânik, Osmanlı'nın Batı'ya açılan kapısı konumundaydı. Türklerle birlikte Rum, Sırp, Yunan, Bulgar ve Yahudi gibi farklı etnik ve dini köken-den gelen toplulukların birlikte yaşadığı bir şehirdi. Selânik'te Türkçe, Rumca, Bulgarca ve İbrani-ce yayımlanan resmi vilayet gazetesinin yanı sıra Avrupa'da çeşitli dillerde basılan gazete, dergi ve kitapları inceleme imkânı da vardı. Selânik şehrinin çok uluslu yapısı, zengin bir kültürel ortamın oluşmasını sağlamıştır. Bu ortam, Mustafa'nın farklı düşünce ve inançlara karşı saygılı olmasında, demokratik bir kişilik kazanmasında etkili olmuştur.

Bu bilgilere göre Selânik şehri ile ilgili;

- I. Ticaret ve ekonominin gelişmiş olduğu,
- II. Batı'daki kültürel gelişmelerin takip edildiği,
- III. Mustafa Kemal'in fikir hayatı ve yaşamını olumlu etkilediği

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

2.

- Mustafa Kemal, Manastır Askerî İdadisinin-
deyken "Vatan ve Hürriyet" şairi olarak bi-
lenen Namık Kemal'in eserleriyle tanışmış ve
her fırsatta arkadaşlarıyla gizlice şairin eser-
lerini okumuşlardır. Şiirlerini ezbere bildiği
Namık Kemal'den "Türk ulusunun yüzyıllar-
dan beri beklediği ses" olarak bahsetmiştir.
- Mustafa Kemal, Tevfik Fikret için: "Ben in-
kılâp ruhunu ondan aldım." diye söz etmiş
ve onun özgürlük, laiklik anlayışından esin-
lenmiştir.
- Yine milletçiliğinin önemli temsilcisi olarak
gördüğü "Millî Şair" diye de tanınan Mehmet
Emin Yurdakul, en sevdiği şairler arasında
yer almıştır.

**Bu bilgilere göre yerli düşünürlerin, Mustafa Ke-
mal'i aşağıdaki alanların hangisinde etkilediği
söylenemez?**

- A) Sabırlı ve disiplinli olma
B) Köklü yeniliklerden yana olma
C) Akılcı ve bilimsel olma
D) Yurtsever ve ulusçu olma

3.

Mustafa Kemal'in yirmi beş yıllık süreçteki askerî eğitim ve öğrenim hayatı onun başarılı bir asker, devlet adamı, inkılapçı ve düşünce adamı, kısaca dünya çapında vizyon sahibi karizmatik bir lider olmasına doğrudan etki yaptığı görülmüştür. Atatürk'ün söyledikleri ve gerçekleştirdiklerinin daha iyi anlaşılıp anlatılmasında bu sürecin çok iyi bilinmesinin önemli olduğu ortadadır. O sadece askerlik alanında değil tarih, geometri, siyaset bilimi gibi alanlarda da kendini geliştirmiştir.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal ile ilgili;

- I. Geleneklerine sıkı sıkıya bağlıdır.
- II. Çok yönlü bir kişiliğe sahiptir.
- III. Köklü yeniliklerden yanadır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

Mustafa Kemal'in Çocukluk Dönemi ve Öğrenim Hayatı

Bu diyagramdan hareketle Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farklı şehirlerde eğitim almıştır. B) Farklı görevlerde bulunmuştur.
C) Osmanlı toprakları dışında bulunmamıştır. D) Askeri alanda deneyim kazanmıştır

5. Aşağıda Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen bazı kişi ve olaylar verilmiştir.

- Manastır Askeri İdadisinde Kolağası Mehmet Tefik Bey, tarih sevgisi ve bilincini kazandırmıştır.
- 1897 Osmanlı-Yunan Savaşı, 16 yaşındaki Mustafa Kemal'i çok etkilemiştir. Ancak yaşı küçük olduğu için bu savaşa katılamamış, bu durum kendisini üzmüştür.
- Diğer ülkelerden getirilen yabancı gazete ve dergiler Mustafa Kemal'in Avrupa'yı yakından takip etmesini sağlamıştır. Ülkeyi kurtarmak için çareler düşünmüştür.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal'in fikir hayatının gelişmesinde;

- I. Dönemindeki olaylar,
- II. Okuduğu yayınlar,
- III. Öğretmenleri,
- IV. Arkadaşları

faktörlerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) I ve IV B) III ve IV C) I, II ve III D) I, II, III ve IV

1.

Selânik Askerî Rüştiyesinde matematik öğretmeni bir gün:
 “Aranızda kimler kendine güvenirse kalsın. Onları müzakereci yapacağım.” demişti. Ayağa öyle öğrenciler kalktı ki bunları gören Mustafa, kendini ortaya atmaya cesaret edemedi. Fakat içlerinden birinin emri altına girecekti. Bu da ağırına gitti. Birden kalktı:
 “Ben daha iyi yaparım.” dedi ve yaptı. O günden sonra sınıfının müzakerecisi oldu.
 (Atay, 2012a: 10) (Düzenlenmiştir.)

Verilen metne bakıldığında Mustafa Kemal hakkında aşağıdakilerden hangisine doğrudan ulaşılabılır?

- A) Öğrenim hayatını tamamlamıştır.
- B) Liderlik özelliğini ön plana çıkarmıştır.
- C) Matematik dersi en çok sevdiği derstir.
- D) Demokrasi bilincine sahiptir.

2. **Mustafa Kemal'in;**

- Şam'da Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurması,
- İstibdat yönetimine karşı olması,
- Akademideyken ülke yönetimi hakkında fikirler sunması

gibi faaliyetleri düşünüldüğünde aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Baskıcı yönetimleri benimsememiştir.
- B) Ülke meseleleriyle yakından ilgilenmiştir.
- C) Sorunları askeri yollarla çözmeye çalışmıştır.
- D) Siyasi faaliyetlerde bulunmuştur.

3. **Mustafa Kemal'in;** “Ordu mensupları İttihat ve Terakki Cemiyeti içinde kaldıkça millete dayalı bir cemiyet kuramayız.” **sözünden hareketle;**

- I. Askerlerin siyasetle uğraşmamasını,
 - II. Çok partili hayata geçilmesini,
 - III. Millî iradeyi esas alan cemiyetlere son verilmesini
- yargılarından hangilerini amaçladığı söylenebilir?**

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

4.

Siyasi birliğini geç tamamlayan İtalya, sanayisi için gerekli ham maddeye sahip olan Trablusgarp'a buradaki halka kötü muamele yapıldığını bahane ederek asker çıkarmıştır.

Buna göre İtalya'nın Trablusgarp'a saldırmasında;

- I. Sömürge arayışı,
 - II. Milliyetçilik akımının etkisi,
 - III. Yeraltı kaynaklarına hâkim olmak istemesi
- durumlarından hangileri etkili olmuştur?**

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

5.

Trablusgarp Savaşı başladığında Osmanlı Devleti Avrupalı devletlerden yardım istediye de Osmanlı Devleti'ne yardım eden çıkmamıştır. Trablusgarp'a, ordu sevkiyatı yapamadığı için sadece gönüllü subaylar bölgeye gitmiş ve yerli halkı teşkilatlandırarak İtalyanlara karşı mücadele etmişlerdir. Başarılı bir şekilde savunma yapılmasına rağmen Balkan Savaşlarının patlak vermesiyle birlikte Osmanlı Devleti Uşi Antlaşması'nı imzalayarak Kuzey Afrika'dan tamamen çekilmiştir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Osmanlı Devleti, siyasi ve askeri alanda dış destek sağlayamamıştır.
- B) Avrupalı devletler İtalya'nın Trablusgarp'ı işgal etmesine onay vermişlerdir.
- C) Kuzey Afrika'daki son toprak parçası da kaybedilmiştir.
- D) Osmanlı Devleti'nin toprakları daralmıştır.

6.

Mustafa Kemal; “Bir orduyu meydana getiren her rütbe sahibi ve her kişi, yaşayan bir makinenin canlı parçasıdır. Bu makineyi harekete geçiren kuvvet düşüncedir. Düşüncede bilgi, karşılaştırma, anlama ve kavrama olmazsa makine durur. Hiçbir kuvvet onu çalıştıramaz.” demiştir.

Mustafa Kemal'in bu sözüne göre;

- I. Ordu bir bütünlüğü temsil etmektedir.
- II. Ordunun idaresi için iş birliği gerekmektedir.
- III. Ordu sayısının fazla olması gerekmektedir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

7. Aşağıda I. ve II. Balkan Savaşları sonrasındaki Osmanlı Devleti'nin Batı sınırlarını ve Balkan ülkelerini gösteren haritalar verilmiştir.

Bu haritalara göre;

- I. Balkanlarda Türk hakimiyeti sona ermiştir.
- II. Arnavutluk topraklarını kuzeye doğru genişletmiştir.
- III. Balkanların siyasi haritasında değişiklik olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III

8. I. Balkan Savaşı patlak verince Avrupalı devletler Osmanlı Devleti'nin savaşı kazanacağı ihtimali üzerine savaş sonunda sınırların değişmeyeceğini bildirmişlerdir. Ancak savaşı Osmanlı Devleti kaybedince bu bildirilerini görmezden gelip Osmanlı topraklarının gâlip devletler arasında bölüştürülmesine göz yummuşlardır.

Bu bilgilere göre Avrupalı devletlerle ilgili;

- I. İki yüzlü bir politika izleyerek çıkarlarına göre hareket etmişlerdir.
- II. Savaşı Osmanlı Devleti'nin kazanacağını düşünmüşlerdir.
- III. Savaşta Balkan devletlerini destekleyerek Osmanlı Devleti'ni zor durumda bırakmışlardır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) I, II ve III

AV YAYINLARI

9. Trablusgarp Savaşı sonunda imzalanan Uşi Antlaşması'nın bazı maddeleri aşağıda verilmiştir.

- Trablusgarp İtalya'ya bırakılacaktır.
- Trablusgarp'ta dinî yetkisi dışında başka bir yetkisi olmayan halife temsilcisi bulunacaktır.
- Rodos ve On İki Ada Balkan Savaşı bitene kadar geçici olarak İtalya'ya bırakılacaktır.

Bu maddelere göre aşağıdaki yargılardan hangisi söylenemez?

- A) Osmanlı Devleti'nin Trablusgarp'la kültürel bağları devam etmiştir.
B) İtalya'nın Akdeniz'deki varlığı güçlenmiştir.
C) Osmanlı Devleti kendi topraklarını koruyamayacak duruma düşmüştür.
D) Halifenin siyasi gücünden ilk kez faydalanılmıştır.

1.

Mustafa Kemal 1913'te Sofya Askeri Ataşeliğine, Kurmay Binbaşı olarak atanmıştır. Sofya'da önce bir otelde kalan Mustafa Kemal, otel giderlerini karşılamakta zorlanınca Alman bir ailenin yanına yerleşmiştir. Bu ailenin yanında Almancasını da geliştirme imkânı bulmuştur. Ayrıca bir Avrupa başkenti olan bu şehirde sık sık balo, toplantı ve davetlere katılmış; bölgedeki Türkleri ziyaret ederek onların kültürel hayatının gelişmesi için çalışmalar yapmıştır.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Milliyetçi tutum sergilemiştir.
- B) Batı kültürüne özenenleri cezalandırmıştır.
- C) Kendini çok yönlü geliştirmeye çalışmıştır.
- D) Osmanlı sınırları dışında görev yapmıştır.

2. Mustafa Kemal, Harp Akademisinden mezun olduktan sonra askerlik mesleğine Şam'daki göreviyle adım attı. Burada yakın arkadaşları ile gizlice Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurdu. Daha sonra Mustafa Kemal, Suriye'den gizlice Selânik'e geldi. Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'nin Selânik şubesinin açılışı öncesinde arkadaşlarıyla yaptığı toplantıda şunları söyledi:

"Arkadaşlar, bu gece burada sizleri toplamaktaki amacım şudur: Bu talihsiz memlekete karşı önemli görevlerimiz vardır. Onu kurtarmak tek hedefimizdir. Tarih bugün biz evlatlarına bazı büyük görevler yüklüyor. Ben Suriye'de bir cemiyet kurdum. Buraya da bu cemiyetin temelini kurmaya geldim. Şimdilik gizli çalışmak ve teşkilatı şekillendirmek mecburidir. Sizden fedakârlıklar bekliyorum. Eskiymiş olan çürük yönetimi yıkmak, milleti hâkim kılmak, özetle vatani kurtarmak için sizi göreve çağırıyorum. Arkadaşlar! Gerçi bizden önce birçok girişimler yapılmıştır. Fakat onlar başarılı olamadılar. Çünkü işe teşkilatsız başladılar. Bu kuracağımız teşkilat ile mutlaka ve elbette başarılı olacağız. Vatani, milleti kurtaracağız."

Verilen bilgilerden hareketle Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kurduğu cemiyetle ülke meselelerine duyarsız kalmamıştır.
- B) Cemiyet kurma girişiminde birkaç kez başarısız olmuştur.
- C) Teşkilatçı ve örgütleyici özelliği ön plana çıkmıştır.
- D) Millî irade yanlısı bir anlayış benimsemiştir.

3. Aşağıda Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

- Mustafa Kemal ve arkadaşları Trablusgarp'a gizlice giderek İtalyanlara karşı yerli halkı direnişe geçirmişlerdir. Ancak Birinci Balkan Savaşı'nın çıkması üzerine subaylar geri çağırılmış, İtalya ile barış yapmak zorunda kalmıştır.
- 1910 yılında Fransa ile İngiltere arasındaki "Pikardi Manevraları" adı verilen ortak tatbikata Osmanlı Devleti'ni temsilen Mustafa Kemal katılmıştır. Mustafa Kemal hazırladığı raporda, güçlü hava kuvvetine sahip olan ülkelerin gelecekte yapılacak savaşlarda istediği sonuca ulaşacağını belirtmiştir.
- Öğrenim hayatını başarı ile tamamlayan Mustafa Kemal, 1905 yılında Kurmay Yüzbaşı rütbesi ile Şam 5. Orduya atanmıştır. Burada yakın arkadaşları ile birlikte "Vatan ve Hürriyet" adında gizli bir cemiyet kurmuştur.

Verilenler değerlendirildiğinde Mustafa Kemal'in aşağıdaki kişilik özelliklerinden hangisine ulaşamaz?

- A) Açık sözlülük
- B) Teşkilatçılık
- C) Vatanseverlik
- D) Çok yönlülük

4.

Mustafa Kemal, 31 Mart Vakası olarak tarihe geçen isyanın çıkışı üzerine 15/16 Nisan 1909'da Hareket Ordusu ile beraber bu ordunun Kurmay başkanı olarak Selânik'ten İstanbul'a gelmiştir. Meşrutiyet karşıtı olan bu isyanın bastırılmasında rol oynadıktan sonra Mayıs 1909'da tekrar Selânik'e dönmüştür. Mayıs 1910'da, Arnavutluk'ta çıkan isyanı bastırmak üzere düzenlenen harekâta, Harbiye Nazırı Mahmut Şevket Paşa'nın yanında görev almıştır. 6 Eylül 1910'da ise 3'üncü Ordu Subay Talimgâhı Komutanlığına ataması yapılmıştır. Mustafa Kemal bu görevde iken orduyu temsilen aralarında Fethi Bey'in de bulunduğu bir kurul ile birlikte Fransa'daki Picardie manevralarına katılmıştır. İyi bir subay ve komutan olmak için sürekli çalışmış, kendisini sadece mesleğine adanmıştır. Üzerine aldığı görevleri büyük bir başarı ile yerine getirmiş ve bu dönemde askerlikle ilgili kitaplar da yayımlamıştır. Kasım 1910'da 3'üncü Ordu Talimgâhı Komutanlığından tekrar 3'üncü Ordu Karargâhına ataması yapılan Mustafa Kemal, daha sonra Selânik'te bulunan 38'inci Piyade Alayında görev yapmıştır. Eylül 1911'de ise İstanbul'daki Genelkurmay 1'inci Şubeye ataması yapılmıştır.

Bu metne göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Uluslararası tatbikatlara katılarak mesleki gelişime katkı sağlamıştır.
- B) Osmanlı Devleti'ni siyasi alanda temsil etme hakkı elde etmiştir.
- C) Yeniliklerin korunmasında aktif bir rol oynamıştır.
- D) Aldığı görevleri hakkıyla yerine getirebilmiştir.

5.

Mustafa Kemal, 15 Ocak 1911'de 3. Ordu Karargâhındaki görevinden alınarak ilk olarak 5. Kolordu Karargâhında, daha sonra yine Selânik'te bulunan 38. Piyade Alayı'nda görevlendirilmiştir. Bu atamadaki amaç, kendisine kıta hizmeti gördürerek onu başarısızlığa sürüklemek; bu suretle şevk ve hevesini bir ölçüde kırmaktır. Ama O, bu görevde de büyük başarılar göstermiş; eskiden olduğu gibi yine komutanlarının, arkadaşlarının sevgi ve saygısını kazanmıştır. Selânik garnizonundaki subaylar gittikçe onun etrafında toplanmışlardır. Bu durum 3. Ordu Müfettişliğinin hoşuna gitmemiştir. Onu Selânik'teki vazifesinden ayırarak 27 Eylül 1911 tarihinde İstanbul'da Genelkurmay Başkanlığında bir göreve tayin etmişlerdir. Mustafa Kemal bu atama üzerine İstanbul'a gelerek bir süre Genelkurmay Başkanlığında çalışmıştır. 5 Ekim 1911'de İtalyanlar Trablusgarp'a hücum ederek işgal hareketlerine başlayınca Mustafa Kemal, bu bölgede görev almak üzere 15 Ekim 1911'de İstanbul'dan ayrılmıştır. Trablusgarp'a gittikten sonra Tobruk ve Derne bölgelerinde gönüllü mahalli kuvvetlerin başında bulunmuştur. 12 Mart 1912'de Derne Komutanlığına getirilmiştir.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Kendisine verilen görevleri başarılı bir şekilde yerine getirmiştir.
- B) Trablusgarp Savaşı'nda Osmanlı ordusunu idare etmiştir.
- C) Yürüttüğü faaliyetler bazı kesimleri rahatsız etmiştir.
- D) Ülkenin değişik bölgelerinde görev almıştır.

6.

Bingazi Umum Kumandanı Yarbay Enver Bey, Millî Savunma Bakanlığına 24 Ekim 1912 tarihli yazısında "Mustafa Kemal'in, 18 Aralık 1911'de kendi arzusu ile orduya katıldığını, evvela Derne Şark Kolu Kumandanlığı'nda, daha sonra Derne Kumandanlığı'nda bulunarak, fevkalâde iyi idare ve iktidar gösterdiği gibi gözlerindeki rahatsızlığa rağmen, son zamanlara kadar başarılı hizmette bulunduğunu" rapor etmiştir.

Buna göre Mustafa Kemal'in;

- I. Yurtsever,
- II. Fedakâr,
- III. Çok yönlü,
- IV. İnkılapçı

kişisel özelliklerinden hangilerine sahip olduğu söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV

AV YAYINLARI

1.

İtalya 1870'te siyasi birliğini tamamlayıp artırdığı sanayi hamleleri için sömürge arayışına girdi. Bu arayışın sonunda hem Osmanlı Devleti'nin kara bağlantısı kalmadığı hem de kendisine coğrafi yakınlığı sebebi ile Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki son toprak parçası, ham maddece zengin Trablusgarp'ı işgal etti. Osmanlı Devleti, donanması yeterli güce sahip olmadığından denizden müdahale edemedi. Mısır'ın İngilizlerin elinde olması nedeniyle de karadan asker gönderemedi. Bütün bunların sonucunda Mustafa Kemal gibi bazı subaylar, Osmanlı genelkurmayının sağladığı imkânlarla halkı örgütleyip İtalyanlarla savaşmak için gizlice Trablusgarp'a gittiler. Mustafa Kemal bu savaşta ilk askerî başarılarını Derne ve Tobruk'ta İtalyanlara karşı kazandı. Teşkilatlandırıcı kişilik özelliğinin yanında askeri yetenekleri ile İtalyanların daha da içlere ilerlemesini engelledi.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal ile ilgili;

- I. Yayılmacılığa karşı mücadele ettiği,
- II. Örgütleyici özelliği ile başarılar elde ettiği,
- III. İtalya'nın işgaline son verdiği,
- IV. Osmanlı Devleti'nin bilgisi dâhilinde hareket ettiği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve III B) III ve IV C) I, II ve IV D) I, II, III ve IV

2. Aşağıda Tanzimat Fermanı'nda yer alan bazı maddeler verilmiştir.

TANZİMAT FERMANI

- Tüm Osmanlı halkının can, mal, namus ve mülkiyet güvenliği Osmanlı padişahının garantisine altına alınacaktır.
- Vergiler herkesin gelirine göre düzenli ve adil bir biçimde toplanacak; iltizam kaldırılacaktır.
- Askerlik süresi sınırlandırılacak ve vatan görevi hâline getirilecek; müslüman olmayanlar da askere alınacaktır.
- Mahkemeler açık olarak yapılacak ve hiç kimse yargılanmadan ceza almayacaktır.

Bu bilgilere göre Tanzimat Fermanı ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Hukukun üstünlüğü ilkesi uygulanmaya çalışılmıştır.
- B) Padişahın yetkileri tamamen kısıtlanmıştır.
- C) Özel mülkiyetin gelişmesine olanak sağlanmıştır.
- D) Toplumsal düzen ve adalet sağlanmak istenmiştir.

3. Veysel Öğretmen Sanayi İnkılabı'nın Osmanlı Devleti'ne etkilerinden bazılarını tahtaya yazmıştır.

Sanayi İnkılabı ile birlikte seri üretime geçen Avrupalı devletler kapitülasyonların da etkisiyle ürünlerini Osmanlı Devleti'ne kolaylıkla ihraç etmişlerdir. Bunun sonucunda Osmanlı Devleti, Avrupa'dan gelen ucuz mallarla dolmuş ve adeta uluslararası ortak pazara dönüşmüştür. Halk ise ucuz ithal mallara rağbet edince yerli esnaf üretimini düşürmüştür ve bazı yerlerde tamamen durdurmuştur. Bu durum Osmanlı sanayisinin çökmesine neden olmuştur.

Buna göre Veysel Öğretmen'in, aşağıdaki yargılardan hangisini ifade etmeye çalıştığı söylenemez?

- A) Osmanlı Devleti'nde ekonomik çöküş siyasi çöküşü de beraberinde getirmiştir.
- B) Kapitülasyonlar Osmanlı ekonomisini olumsuz etkilemiştir.
- C) Osmanlı toprakları yabancı ürünlerin istilasına uğramıştır.
- D) Osmanlı Devleti'nde yerli üretimin ülke içindeki payı azalmıştır.

4.

İtalya'nın 1911'de Trablusgarp'a saldırması üzerine Mustafa Kemal gönüllü olarak bölgeye gitmiş ve bölge halkını İtalyanlara karşı örgütleyerek önemli başarılar elde etmiştir.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal'in;

- I. Vatanseverlik,
- II. Teşkilatçılık,
- III. İleri görüşlülük

kişilik özelliklerinden hangileri doğrultusunda hareket ettiği söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I, II ve III

AV YAYINLARI

5.

Aşağıda Mustafa Kemal'in okuduğu okulların ona sağladığı katkılar hakkında bazı bilgiler verilmiştir.

Mustafa Kemal, çocukluk yıllarından itibaren çevresine karşı son derece duyarlı biri olmuştur. Öğrencilik yıllarında ülkenin içinde bulunduğu kötü durumu görmüş, kurtuluş için çareler aramıştır. Zaman zaman yakın arkadaşlarıyla bir araya gelerek onlara ülkenin durumu hakkındaki düşüncelerini söylemekten çekinmemiştir. Osmanlı Devleti'nin çağdaş eğitim veren askerî okullarında eğitim alırken çevresinden, ülkede ve dünyada meydana gelen olaylardan etkilenmiştir. Bu durum Mustafa Kemal'in çağdaş, akılcı, vatansever ve milliyetçi biri olmasında etkili olmuştur.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ülke sorunlarına çözüm üretmeye çalışmıştır.
- B) Öğrenim gördüğü bütün okullarda çağdaş eğitim almıştır.
- C) Millî menfaatler doğrultusunda hareket etmiştir.
- D) Fikirlerini açıklama noktasında cesur davranmıştır.

6. Aşağıda Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen bazı yazar ve düşünürlerle ilgili bilgiler verilmiştir.

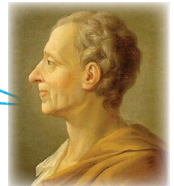
Mustafa Kemal'in fikirlerinin oluşumunda etkili olan düşünürlerden biri Mehmet Emin Yurdakul'dur. "Ordunun Destanı" adlı şiirinde Mustafa Kemal'e de yer veren Yurdakul, eserlerinde vatan, millet ve millî birlik gibi kavramları yoğun bir şekilde işlemiştir.

Ziya Gökalp, Türkçülük ve millîyetçilik ile ilgili kaleme aldığı eserlerle tanınmıştır. Mustafa Kemal'in fikir babasıdır. Fikirleri, özellikle cumhuriyetin ilk dönemlerinde, devletin kültür politikaları belirlenirken etkili olmuştur.

Fransız İhtilali'ni hazırlayan ve Mustafa Kemal'i etkileyen düşünürlerden biri de Voltaire'dir. Din ve ifade özgürlükleri ile insan hakları konularını savunmuştur.

Montesquieu, hürriyetçiliği ve milliyetçiliği savunmuştur. Mustafa Kemal, düşünürün "Kanunların Ruhu" adlı eserini ayrıntılı olarak incelemiş ve bu eserden yararlanmıştır.

Bu bilgiler dikkate alındığında aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) İnkılapların yapılmasında yazar ve düşünürlerin etkileri görülmüştür.
- B) Yabancı düşünürler Mustafa Kemal üzerinde daha etkili olmuştur.
- C) Yerli ve yabancı yazarlar bazı ortak kavramları savunmuştur.
- D) Mustafa Kemal'in yaşamı edebi eserlere konu edilmiştir.

7.

XX. yüzyılın başlarında Avrupalı devletler Osmanlı topraklarında yaşayan Sırp, Rum ve Bulgarları kışkırtmış, devletin iç işlerine müdahalelerini artırmıştır. Dağılmaktan kurtulabilmek ve iç işlerine karışılmasını önlemek amacıyla Osmanlı Devleti'nde Osmanlıcılık, Türkçülük, İslamcılık ve Batıcılık gibi düşünce akımları geliştirilmiştir. Özellikle Osmanlıcılık fikir akımı doğrultusunda Meşrutiyet yönetiminin tekrardan getirilebilmesi için aydınlar arasında gizli çalışmalar yapılmıştır. Meşrutiyet yanlıları İttihat ve Terakki Cemiyeti'ni kurarak çalışmalarını yoğunlaştırmış ve II. Meşrutiyetin ilan edilmesini sağlamıştır. Böylece meclis tekrardan toplanmış ve anayasada yapılan değişikliklerle hükûmet meclise karşı sorumlu hâle getirilmiştir.

Bu bilgilere göre Osmanlı Devleti ile ilgili;

- I. Etnik yapısı dış güçler tarafından aleyhine kullanılmıştır.
- II. Rejim değişikliği yaşanmış ve millî irade önem kazanmıştır.
- III. Yenilik yanlıları sistemli bir şekilde faaliyet yürüterek amaçlarına ulaşmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

8.

"Müsterih (rahat) olunuz. Sizde hiçbir kusur ve kabahat düşünmüyorum. Kusur ve kabahatin büyüğü, sizi mensup olmadığınız bir milletin orduları başına getirenlerdedir. Şimdi siz belki feci akıbetlere duçar olacaksınız (uğrayacaksınız). Belki ben; yalnız ben değil, bütün Türk milleti aynı akıbetlere uğrayacağız; fakat, ikimizin de müsterih ve müteselli olabileceğimiz (avunabileceğimiz) bir nokta vardır; o da felaketlerin müsebbibi (sorumlusu), siz veya ben olmayışımızdır; mensup olduğumuz imparatorlukların başında ve idaresinde bulunanlardır."

Mustafa Kemal'in Liman Von Sanders'e söylemiş olduğu sözlerden hareketle;

- I. Osmanlı ordusunun idaresi için yabancı subaylar görevlendirilmiştir.
- II. Alınabilecek bir yenilginin sorumlusu olarak ülkeyi yönetenler görülmüştür.
- III. Mustafa Kemal ve Liman Von Sanders kurtuluş ümidini hiç kaybetmemiştir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I, II ve III